

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1759/2568

บริษัท ต.โจทก์ นาย ส.จำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.วิ.พ. มาตรา 142, พ.ร.บ.วิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. 2551 มาตรา 7, พ.ร.ก.ฉบับดังกล่าวบัญญัติให้ยกเลิกความใน มาตรา 7, พ.ร.ก.ฉบับดังกล่าวให้ใช้บทบัญญัติตาม มาตรา 224

ย่อ / หลักกฎหมาย

คดีนี้โจทก์มีได้ฟ้องจำเลยให้รับผิดชอบตามสัญญาเช่าซื้อและสัญญาค้ำประกัน แต่ฟ้องให้จำเลยรับผิดชอบโดยอาศัยอำนาจแห่งมูลหนี้ตามคำพิพากษาในคดีก่อนที่พิพากษาให้จำเลยต้องร่วมกับบริษัท บ. คินรยนต์ที่เช่าซื้อในสภาพเรียบร้อยใช้การได้ดี ดังนั้น หลังจากศาลมีคำพิพากษาในคดีก่อนแล้ว หากกรณีหนี้ที่เช่าซื้อที่คินโจทก์ไม่อยู่ในสภาพที่เรียบร้อยใช้การได้ดีก็เป็นความเสียหายที่เกิดขึ้นใหม่ โจทก์จึงมีอำนาจแห่งมูลหนี้ตามคำพิพากษาในคดีก่อนเรียกร้องให้จำเลยรับผิดชอบในความเสียหายตามที่กำหนดในคำพิพากษานั้น ไม่อาจอาศัยมูลหนี้ตามคำพิพากษาในคดีก่อนเรียกร้องค่าเสียหายอื่น ที่โจทก์ฎีกาขอให้จำเลยชำระค่าเสียหายเป็นค่าเสื่อมราคาารถอีกเป็นเงิน 419,474.20 บาท จึงมีใช้ค่าเสียหายที่อาศัยมูลหนี้ที่เกิดขึ้นใหม่ตามที่กำหนดในคำพิพากษาคดีก่อน จำเลยจึงไม่ต้องรับผิดชอบในค่าเสื่อมราคาตามที่โจทก์ฎีกา ที่ศาลชั้นต้นวินิจฉัยว่า เมื่อนำเงินที่โจทก์ได้รับทั้งหมดมาหักกับราคาที่แท้จริงที่โจทก์ใช้เงินลงทุนไป จำเลยจึงต้องชำระค่าขาดราคาารถเป็นเงิน 369,900 บาท และศาลอุทธรณ์ภาค 9 พิพากษายืนนั้น เป็นการกำหนดค่าเสียหายโดยคำนึงถึงผลประโยชน์จากเงินลงทุนของโจทก์ตามสัญญาเช่าซื้อ มิใช่การกำหนดค่าเสียหายจากสภาพของรถยนต์ที่เช่าซื้อที่ไม่อยู่ในสภาพที่เรียบร้อยและใช้การได้ดีว่ามีความชำรุดทรุดโทรมเสียหายอย่างไร จึงเป็นการกำหนดค่าเสียหายที่เกินเลยจากมูลหนี้ที่จำเลยต้องรับผิดชอบตามที่กำหนดในคำพิพากษาในคดีก่อน เป็นการพิพากษาให้จำเลยรับผิดชอบเกินกว่าความรับผิดชอบตามกฎหมาย แม้ไม่มีคู่ความฝ่ายใดอุทธรณ์และฎีกา แต่ปัญหาว่าจำเลยจะต้องรับผิดชอบตรงตามคำฟ้องและตามกฎหมายเพียงใด เป็นปัญหาข้อกฎหมายอันเกี่ยวด้วยความสงบเรียบร้อยของประชาชน ศาลฎีกาเห็นสมควรยกขึ้นวินิจฉัยเพื่อคุ้มครองสิทธิของผู้บริโภคตาม ป.วิ.พ. มาตรา 142 (5) ประกอบ พ.ร.บ.วิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. 2551 มาตรา 7 เมื่อโจทก์ฟ้องมาด้วยว่ารถยนต์ที่เช่าซื้อนั้นเสื่อมโทรมจากการใช้งานโดยไม่ดูแลเอาใจใส่ของผู้เช่าซื้อ จึงพออนุมานได้ว่า เป็นการฟ้องเรียกค่าเสียหายจากการคินรถยนต์ที่เช่าซื้อที่ไม่อยู่ในสภาพที่เรียบร้อยและใช้การได้ดี

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องและแก้ไขคำฟ้องขอให้บังคับจำเลยชำระเงิน 835,875 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 15 ต่อปี นับถัดจากวันฟ้องเป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ จำเลยขาดนัดยื่นคำให้การ ศาลชั้นต้นพิพากษาให้จำเลยชำระเงิน 369,900 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี ของต้นเงินจำนวนดังกล่าว นับถัดจากวันฟ้อง (ฟ้องวันที่ 1 กันยายน 2563) เป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ กับให้จำเลยใช้ค่าฤชาธรรมเนียมแทนโจทก์ โดยกำหนดค่าทนายความ 3,000 บาท เฉพาะค่าขึ้นศาลให้ใช้แทนตามทุนทรัพย์ที่โจทก์ขณะคดี ค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีให้เป็นพับ โจทก์อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ภาค 9 แผนกคดีผู้บริโภคพิพากษายืน ค่าฤชาธรรมเนียมชั้นอุทธรณ์ให้เป็นพับ โจทก์ฎีกา โดยศาลฎีกาแผนกคดีผู้บริโภคอนุญาตให้ฎีกา ศาลฎีกาแผนกคดีผู้บริโภค

วินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงที่คู่ความไม่ได้เถียงกันในชั้นนี้ฟังได้ว่า ก่อนคดีนี้โจทก์ฟ้องบริษัท บ. และจำเลยให้รับผิดชอบตามสัญญาเช่าซื้อและสัญญาค้ำประกันต่อศาลจังหวัดมโนบุรี เป็นคดีหมายเลขดำที่ ผบ.10530/2553 และศาลจังหวัดมโนบุรีมีคำพิพากษาเป็นคดีหมายเลขแดงที่ ผบ.14763/2553 ให้บริษัท บ. และจำเลยร่วมกันส่งมอบรถยนต์ที่เช่าซื้อคืนโจทก์ในสภาพเรียบร้อยใช้การได้ดี หากคืนไม่ได้ให้ร่วมกันใช้ราคาแทนเป็นเงิน 1,069,520 บาท แต่บริษัท บ. และจำเลยเพิกเฉย ต่อมาวันที่ 13 มีนาคม 2556 โจทก์ได้รับรถยนต์ที่เช่าซื้อกลับคืนมาและนำออกขายทอดตลาดได้ในราคา 233,644.86 บาท ต่อมาบริษัท บ. สิ้นสภาพนิติบุคคล โจทก์ฟ้องเฉพาะจำเลยให้ชดเชยค่าเสียหายเป็นเงิน 835,875 บาท ซึ่งเป็นส่วนต่างระหว่างราคารถใช้แทนกับราคารถที่ได้จากการขายทอดตลาดพร้อมดอกเบี้ย ศาลชั้นต้นวินิจฉัยว่า เมื่อนำเงินที่โจทก์ได้รับทั้งหมดมาหักกับราคาที่ใช้จริงที่โจทก์ใช้เงินลงทุนไปจำเลยจึงต้องชำระค่าขาดราคาเป็นเงิน 369,900 บาท ศาลอุทธรณ์ภาค 9 พิพากษายืน ที่โจทก์ฎีกาว่า หากนำมาหักราคาใช้แทนตามที่ศาลจังหวัดมโนบุรีกำหนดให้ก็ยังขาดค่าเสื่อมราคาอยู่อีก 419,474.20 บาท และขอให้จำเลยชำระเงิน 835,875 บาท แก่โจทก์ คดีจึงมีประเด็นที่ต้องวินิจฉัยตามที่โจทก์ฎีกาว่า จำเลยต้องรับผิดชอบในค่าเสื่อมราคา 419,474.20 บาทแก่โจทก์ หรือไม่ เห็นว่า คดีนี้โจทก์มิได้ฟ้องจำเลยให้รับผิดชอบตามสัญญาเช่าซื้อและสัญญาค้ำประกัน แต่ฟ้องให้จำเลยรับผิดชอบโดยอาศัยอำนาจแห่งมูลหนี้ตามคำพิพากษาในคดีก่อนที่พิพากษาให้จำเลยต้องร่วมกับบริษัท บ. คืนรถยนต์ที่เช่าซื้อในสภาพเรียบร้อยใช้การได้ดี ดังนั้นหลังจากศาลมีคำพิพากษาในคดีก่อนแล้ว หากรถยนต์ที่เช่าซื้อที่คืนโจทก์ไม่อยู่ในสภาพที่เรียบร้อยใช้การได้ดีก็เป็นความเสียหายที่เกิดขึ้นใหม่ โจทก์จึงมีอำนาจแห่งมูลหนี้ตามคำพิพากษาในคดีก่อนเรียกร้องให้จำเลยรับผิดชอบในความเสียหายอันเกิดจากการคืนรถยนต์ที่เช่าซื้อที่ไม่อยู่ในสภาพที่เรียบร้อยและใช้การได้ดีตามที่กำหนดในคำพิพากษานั้น โจทก์ไม่อาจอาศัยมูลหนี้ตามคำพิพากษาในคดีก่อนเรียกร้องค่าเสียหายอื่นนอกจากที่กำหนดในคำพิพากษา ที่โจทก์ฎีกาขอให้จำเลยชำระค่าเสียหายเป็นค่าเสื่อมราคารถอีกเป็นเงิน 419,474.20 บาท จึงมิใช่ค่าเสียหายที่อาศัยมูลหนี้ที่เกิดขึ้นใหม่ ตามที่กำหนดในคำพิพากษาคดีหมายเลขแดงที่ ผบ.14763/2553 ของศาลจังหวัดมโนบุรี จำเลยจึงไม่ต้องรับผิดชอบในค่าเสื่อมราคารถตามที่โจทก์ฎีกา ฎีกาของโจทก์ฟังไม่ขึ้น อนึ่ง ที่ศาลชั้นต้นวินิจฉัยว่า เมื่อนำเงินที่โจทก์ได้รับทั้งหมดมาหักกับราคาที่ใช้จริงที่โจทก์ใช้เงินลงทุนไป จำเลยจึงต้องชำระค่าขาดราคาเป็นเงิน 369,900 บาท และศาลอุทธรณ์ภาค 9 พิพากษายืนนั้น เห็นว่า เป็นการกำหนดค่าเสียหายโดยคำนึงถึงผลประโยชน์จากเงินลงทุนของโจทก์ตามสัญญาเช่าซื้อ มิใช่การกำหนดค่าเสียหายจากสภาพของรถยนต์ที่เช่าซื้อที่ไม่อยู่ในสภาพที่เรียบร้อยและใช้การได้ดีที่มีความชำรุดทรุดโทรมเสียหายอย่างไร จึงเป็นการกำหนดค่าเสียหายนอกเหนือจากมูลหนี้ที่อาศัยอำนาจแห่งมูลหนี้ที่กำหนดในคำพิพากษาในคดีก่อน จึงไม่ชอบ การกำหนดค่าเสียหายที่เกินเลยจากมูลหนี้ที่จำเลยต้องรับผิดชอบตามที่กำหนดในคำพิพากษาในคดีก่อนเป็นการพิพากษาให้จำเลยรับผิดชอบเกินกว่าความรับผิดชอบตามกฎหมาย แม้ไม่มีคู่ความฝ่ายใดอุทธรณ์และฎีกา แต่ปัญหาว่าจำเลยจะต้องรับผิดชอบตรงตามคำฟ้องและตามกฎหมายเพียงใด เป็นปัญหาข้อกฎหมายอันเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของประชาชน ศาลฎีกาเห็นสมควรยกขึ้นวินิจฉัยเพื่อคุ้มครองสิทธิของผู้บริโภคตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 142 (5) ประกอบพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. 2551 มาตรา 7 เมื่อโจทก์ฟ้องมาด้วยว่ารถยนต์ที่เช่าซื้อนั้นเสื่อมโทรมจากการใช้งานโดยไม่ดูแลเอาใจใส่ของผู้เช่าซื้อ จึงพออนุมานได้ว่า เป็นการฟ้องเรียกค่าเสียหายที่เกิดจากการคืนรถยนต์ที่เช่าซื้อที่ไม่อยู่ในสภาพที่เรียบร้อยและใช้การได้ดี

เมื่อได้รับความจากพยานโจทก์ปากนายอภิรมย์ ผู้รับมอบอำนาจช่วงโจทก์เบิกความประกอบใบส่งมอบและตรวจสอบสภาพรถยนต์ว่า เมื่อตรวจสอบสภาพรถยนต์ที่เข้าซื้อที่โจทก์ได้รับกลับคืนมาแล้วปรากฏว่า กันชนหน้ามีรอยสีแตก ประตุมีรอยขีดข่วน เบาะคนขับมีรอยไฟบุหรื สภาพรถยนต์ที่เข้าซื้อจึงไม่อยู่ในสภาพที่เรียบร้อยและใช้การได้ดีตามที่กำหนดในคำพิพากษา เมื่อคำนึงถึงสภาพความเสียหายดังกล่าวแล้วเห็นสมควรกำหนดค่าเสียหายอันเนื่องจากการคืนรถยนต์ที่ไม่อยู่ในสภาพที่เรียบร้อยและใช้การได้ดีแก่โจทก์เป็นเงิน 100,000 บาท นอกจากนี้ ระหว่างการพิจารณาของศาลอุทธรณ์ภาค 9 ได้มีการตราพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ พ.ศ. 2564 ซึ่งมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 11 เมษายน 2564 โดยมาตรา 3 และมาตรา 4 แห่งพระราชกำหนดฉบับดังกล่าวบัญญัติให้ยกเลิกความในมาตรา 7 และมาตรา 224 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และให้ใช้ความใหม่แทน เป็นผลให้ดอกเบี้ยยี่สิบแปดเปอร์เซ็นต์ปรับเปลี่ยนจากอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี เป็นอัตราร้อยละ 5 ต่อปี หรืออัตราดอกเบี้ยใหม่ที่อาจปรับเปลี่ยนให้ลดลงหรือเพิ่มขึ้นได้โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา บวกด้วยอัตราเพิ่มร้อยละ 2 ต่อปี และมาตรา 7 แห่งพระราชกำหนดฉบับดังกล่าวให้ใช้บทบัญญัติตามมาตรา 224 ที่แก้ไขใหม่ แก่การคิดดอกเบี้ยผิดนัดที่ถึงกำหนดเวลาชำระตั้งแต่วันที่พระราชกำหนดนี้ใช้บังคับ ดังนั้น อัตราดอกเบี้ยผิดนัดนับแต่วันที่ 11 เมษายน 2564 จึงต้องบังคับตามมาตรา 224 ที่แก้ไขใหม่ที่ศาลอุทธรณ์ภาค 9 พิพากษาให้จำเลยชำระดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี นับถัดจากวันฟ้อง เป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์จึงไม่ชอบ การกำหนดอัตราดอกเบี้ยตามกฎหมายเป็นข้อกฎหมายอันเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของประชาชน ศาลฎีกามีอำนาจยกขึ้นวินิจฉัยและแก้ไขให้ถูกต้องได้ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 142 (5) ประกอบพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. 2551 มาตรา 7 พิพากษาแก้เป็นว่า ให้จำเลยชำระเงิน 100,000 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี ของต้นเงินดังกล่าวนับแต่วันฟ้อง (ฟ้องวันที่ 1 กันยายน 2563) เป็นต้นไปจนถึงวันที่ 10 เมษายน 2564 และดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 5 ต่อปี ของต้นเงินดังกล่าว นับแต่วันที่ 11 เมษายน 2564 เป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์สำหรับดอกเบี้ยนับแต่วันที่ 11 เมษายน 2564 เป็นต้นไปนั้น ถ้ากระทรวงการคลังปรับเปลี่ยนอัตราโดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกาเมื่อใด ก็ให้ใช้อัตราดอกเบี้ยที่ปรับเปลี่ยนไปบวกด้วยอัตราเพิ่มร้อยละ 2 ต่อปี แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกินอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี ซึ่งเป็นอัตราดอกเบี้ยที่โจทก์มีสิทธิเรียกได้ตามกฎหมายในขณะยื่นฟ้อง นอกจากนี้ที่แก้ไขให้เป็นไปตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค 9 ค่าฤชาธรรมเนียมในชั้นฎีกาให้เป็นพับ

องค์คณะ

สมชาย อุดมศรีสำราญ · ทวีศักดิ์ อนุนาทรรัตนกุล · ฉัตรชัย ไทรโชต

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: thai-legal-corpus (CC-BY-4.0) ← deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/1759/2568>